

De O.205 Montréal en enkele bemanningsleden op het strand in Patagonië. (Collectie NAVIGO Visserijmuseum)

VLAAMSE VISSERS GESTRAND IN PATAGONIË

Joran Vandevelde

OP ZOEK NAAR EEN BETER LEVEN

Kort na de Tweede Wereldoorlog verkeerde de Belgische visserijsector in crisis. Vele schepen waren aangeslagen door de Duitse bezetter of verwoest, en de Noordzee lag vol met zeemijnen. Op zoek naar een betere toekomst besloten enkele tientallen Vlaamse vissersfamilies hun geluk te beproeven in de visrijke wateren van Argentinië. Zo ook Firmin Vandenberghe, vrouw Rachel en hun 5 kinderen.

Na de oorlog had pater familias Firmin z'n vissersbestaan aanvankelijk ingeruild voor een job achter de toeg van café Opex in de Oostendse Vuurtorenwijk. Die carrièrewissel duurde niet lang, want onder invloed van zijn schoonbroer en -vader keerde hij al snel de blik richting Argentinië. Verhalen over de overvloedige vangsten onder de Zuid-Amerikaanse zon bereikten hen via eerder uitgeweken Vlamingen. Samen kochten ze het vissersvaartuig O.205 Montréal, dat op 1 december 1949 vertrekkensklaar lag in de haven van Oostende. De twaalfkoppige bemanning, hun families en enkele passagiers maakten zich op voor een woelige reis langs de Golf van Biskaje naar Dakar, en vervolgens de Atlantische oceaan over. Op 13 januari 1950 liepen ze

uiteindelijk Buenos Aires binnen, om later door te varen naar Mar del Plata.

GEEN ROZENGEUR EN MANESCHIJN

In Mar del Plata ontstond al snel een hechte Vlaamse vissersgemeenschap. De Argentijnse visgronden waren rijk. De visruimen van de voormalige Vlaamse vissersschepen waren vaak al na enkele slepen van het net volledig gevuld. De toekomst leek rooskleurig, maar al snel stapelden de donderwolven zich op. De verkoop viel tegen – de Argentijnen bleken echte vleeseters te zijn – en ook de samenwerking met de lokale rederijen liep moeilijk. En toen moest het echte onheil voor de Montréal nog komen.

Op vraag van de reder trok schipper Firmin Vandenberghe in oktober 1952 zuidwaarts, voorbij de verste havenstad Bahia Blanca, op zoek naar nieuwe visgebieden. Nog zuidelijker varen, deed je op eigen risico: correcte zeekaarten van die regio waren er immers niet. Tijdens een pikdonkere nacht liep het mis voor de Montréal: een stevige wind en een sterke stroming dreven het schip naar het strand. De Montréal liep vast, ergens in de onbewoonde Patagonische wildernis.

DE REDDING ÉN DE ONDERGANG

De eerste dagen was de bemanning moederziel alleen. Noch aan land, noch op zee viel iemand te bespeuren. Via de radio kon men uiteindelijk de thuishaven Mar del Plata contacteren. Vissersschepen én de zeemacht snelden te hulp. Maar al gauw werd duidelijk dat de strijd tegen het zand en de stroming niet simpel zou zijn. De bemanning maakte er een erezaak van hun schip niet alleen te laten en installeerde hun kamp op het strand.

De bevrijding van de Montréal zou lang op zich laten wachten. In tussentijd zakte het gezin Vandenberghe zelfs eens af naar Patagonië, op bezoek bij Firmin en zoon François. Pas na zeven lange weken trekken en sleuren kon het schip weer naar open zee gebracht worden. De redding bleek finaal ook de ondergang: het schip raakte zwaar beschadigd en de dure herstelling betekende het bankroet. Na vier jaar Argentinië keerde de familie Vandenberghe terug naar Oostende. Het stuurwiel wisselde Firmin ditmaal definitief in voor een leven als cafébaas.

Met dank aan Simone Allary en René Vandenberghe, voor hun getuigenissen over hun Argentijnse kinderjaren.